

Belsőégésű motorok I. (Nappali)

Tantárgy Neptun kódja: Nappali: **GEAHT451-B**

Tárgyfelelős intézet:EVG - Energetikai és Vegyipari Gépészeti Intézet

Tárgyfelelős: Dr. Bencs Péter - egyetemi

docens **Óraszám/hét:** 2 óra előadás+2 óra

gyakorlat **Számonkérés módja:** gyakorlati jegy

Kreditpont: 4

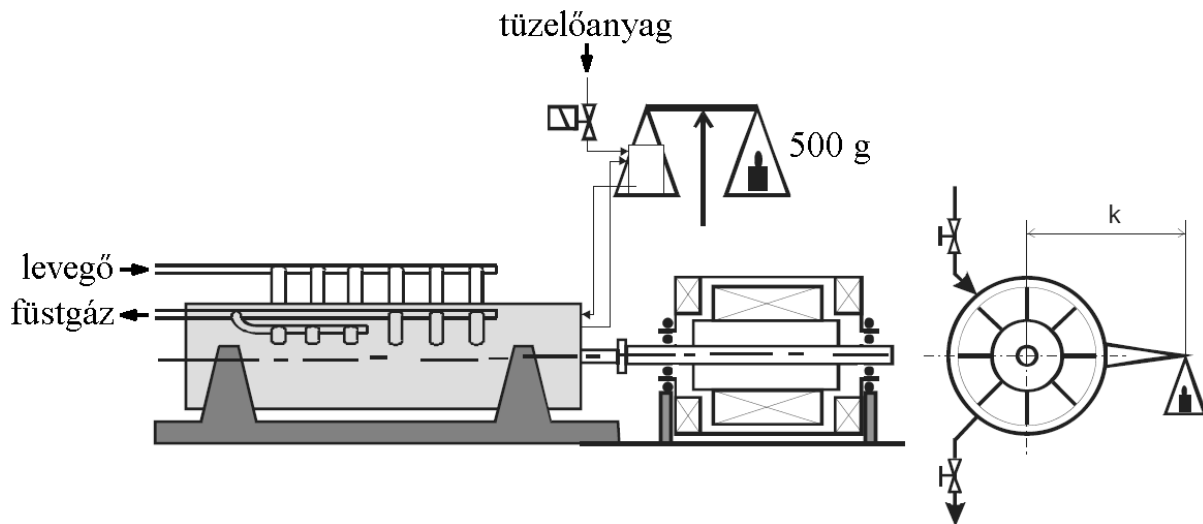
Tárgy tematikus leírása:

1. hét   Belsőégésű motorok fejlődéstörténete, alapfogalmai.

2. hét   A Belsőégésű motorok szerkezeti felépítése, működési elve.

3. hét   A Belsőégésű motorok szerkezeti felépítése, működési elve.

4. hét   Otto és Diesel motorok.

5. hét   Elméleti és valóságos munkafolyamatok.

6. hét   Elméleti és valóságos munkafolyamatok.

7. hét   Nyomaték és teljesítmény származtatása.

8. hét   Zárthelyi

9. hét   Két és négyütemű motorok, forgódugattyús motor.

10. hét   Termokamerás veszteségfeltárás.

11. hét   Motorok kenése.

12. hét   Motorok környezetvédelmi szempontjai, emissziócsökkentő technikák.

13. hét   Motorok környezetvédelmi szempontjai, emissziócsökkentő technikák.

14. hét   Pótzárthelyi

Belsőégésű motorok I. ZH*

Számítási példa:

Diesel motor jellemzőinek meghatározása fékpadi mérés alapján.

Adatok:

- Hengerszám: $z = 6$
- Hengerfurat: $D = 121 \text{ mm}$
- Dugattyúlöket: $s = 2 \cdot r = 150 \text{ mm}$
- Fordulatonkénti ciklus szám: $i = 0,5 \leq \text{négyütemű}$
- Tüzelőanyag fűtőértéke: $F = 44000 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}$
- Elméleti levegőszükséglet: $L_0 = 14,35 \frac{\text{kg}_{lev}}{\text{kg}_{tüz.a.}}$
- Levegő sűrűsége: $\rho_{lev} = 1,15 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$

Mért jellemzők:

- Fordulatszám: $n = 1000 \frac{1}{\text{min}}$
- Fékerő: $F_{fék} = 885 \text{ N}$
- Fékkar hossza: $k = 0,716 \text{ m}$
- 500 g tüzelőanyag elfogyásának ideje: $\tau = 121,5 \text{ s}$
- Légnyelés: $\dot{V}_{lev} = 0,0695 \frac{\text{m}^3}{\text{s}}$

Számítás menete:

- Nyomaték:

$$M = F_{fék} \cdot k = 633,7 \text{ Nm}$$

- Effektív teljesítmény:

$$P_e = M \cdot \omega = M \cdot 2 \cdot \pi \cdot n = 66,4 \text{ kW}$$

- Lökettérfogat:

$$V_L = \frac{D^2 \cdot \pi}{4} = 0,001725 \text{ m}^3$$

- Effektív középnyomás: a dugattyúra hatva ugyanazt az effektív teljesítményt adja, mint a változó értékű nyomás

$$p_e = \frac{P_e}{V_L \cdot z \cdot n \cdot i} = 7,694 \text{ bar}$$

- Tüzelőanyag tömegáram:

$$\dot{m}_{\text{tüz}} = \frac{0,5}{\tau} = 0,004115 \frac{\text{kg}}{\text{s}} = 4,115 \frac{\text{g}}{\text{s}}$$

- Levegő tömegáram:

$$\dot{m}_{\text{lev}} = \dot{V}_{\text{lev}} \cdot \rho_{\text{lev}} = 0,0799 \frac{\text{kg}}{\text{s}}$$

- Légfeleslegtényező:

$$\lambda = \frac{\dot{m}_{\text{lev}}}{\dot{m}_{\text{tüz}} \cdot L_0} = 1,35$$

- Töltési fok:

$$\lambda_t = \frac{\dot{m}_{\text{lev}}}{\rho_{\text{lev}} \cdot V_L \cdot z \cdot n \cdot i} = 0,806$$

- Dózis: egy munkakütem alatt ennyi tüzelőanyag jut egy hengerbe

$$d = \frac{\dot{m}_{\text{tüz}}}{z \cdot n \cdot i} = 0,0823 \frac{\text{g}}{\text{ciklus}}$$

- Effektív fajlagos fogyasztás: 1 kW effektív teljesítményhez szükséges tüzelőanyag fogyasztás

$$b_e = \frac{\dot{m}_{\text{tüz}}}{P_e} = 0,062 \frac{\text{g}}{\text{kW} \cdot \text{s}} = 223,1 \frac{\text{g}}{\text{kW} \cdot \text{h}}$$

- Effektív hatásfok:

$$\eta_e = \frac{P_e}{\dot{Q}_{be}} = \frac{P_e}{\dot{m}_{\text{tüz}} \cdot F} = 0,367 = 36,7\%$$